

Total number of printed pages-8

63(FY) SEM-4/MIN(A)/PSCMIN 2044A

2025

POLITICAL SCIENCE

[Minor (A)]

Paper : PSCMIN2044A

(International Relations)

Full Marks : 70

Pass Marks : 28

Time : Three hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

1. Choose the correct answers : 1×10=10

সঠিক উত্তৰটো বাচি উলিওৱা :

(a) Which of the following is a non-state institution ?

তলৰ কোনটো অ-ৰাষ্ট্ৰীয় অনুষ্ঠান ?

(i) USA

(ii) UK

(iii) UNO

(iv) Lithuania

(b) "International politics like all politics is a struggle for power"—Who said this ?

“আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ৰাজনীতিও অন্য ৰাজনীতিৰ দৰে ক্ষমতাৰ ৰাজনীতি।”—কোনে কৈছিল ?

(i) Morton Koplan

মৰটন কাপলান

(ii) Quincy Wright

কুইনছি ৰাইট

(iii) Palmer and Perkins

পালমাৰ্ আৰু পাৰকিন্‌চ

(iv) Morgenthau

মৰগেনথাও

(c) Which of the following is not a geo-political factor ?

তলত দিয়া কোনটো ভূ-ৰাজনীতিৰ কাৰক নহয় ?

(i) The English Channel

ইংলেণ্ডৰ সাগৰীয় পথ

(ii) The Indian Ocean

ভাৰত মহাসাগৰ

(iii) The Himalayas

হিমালয়

(iv) The historical Dighali Pukhuri, Guwahati

ঐতিহাসিক দীঘলী পুখুৰী, গুৱাহাটী

(d) Who propounded the theory of Neo-Realism ?

নৱ-ৰাস্তৰবাদৰ উদ্ভাৱক কোন আছিল ?

(i) Morgenthau (মৰগেনথিউ)

(ii) Thompson (থমচন)

(iii) Morton Koplan (মৰটন কাপলান)

(iv) Kenneth Waltz (কেনেথ ওয়াল্টজ)

(e) The idea of World System Theory is specially based on—

বিশ্ব ব্যৱস্থাপক তত্ত্বৰ ধাৰণা বিশেষকৈ কোনটো বাদৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত ?

(i) Marxism (মাৰ্ক্সবাদ)

(ii) Liberalism (উদাৰতাবাদ)

(iii) Democracy (গণতন্ত্ৰ)

(iv) Anarchism (নেৰাজ্যবাদ)

(f) Who among the following is an idealist ?

তলৰ কোনজন আদৰ্শবাদৰ সমৰ্থক ?

(i) Morgenthau (মৰগেনথিউ)

(ii) Kant (কাণ্ট)

(iii) Machiavelli (মাকিয়াভেল্লি)

(iv) E. H. Carr (ই. এইচ. কাৰ)

(g) Which of the following nation is not a full member state of the UNO ?

তলৰ কোনখন দেশ ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ সম্পূৰ্ণ সদস্য নহয় ?

(i) Palestine (পেলেষ্টাইন)

(ii) Ethiopia (ইথিয়পিয়া)

(iii) UK (ইউকে)

(iv) Pakistan (পাকিস্তান)

(h) After the collapse of Soviet Union, World Political System turned into—

ছোভিয়েট ইউনিয়নৰ পতনৰ পিছত বিশ্ব ৰাজনৈতিক ব্যৱস্থা পৰিবৰ্তিত হয়—

(i) Unipolar (একমেকত)

(ii) Bi-polar (দ্বি-মেকত)

(iii) Tri-polar (ত্ৰি-মেকত)

(iv) Multi-polar (বহু-মেকত)

(i) Who wrote the book, *Scientific Man Vs Power Politics* ?

Scientific Man Vs Power Politics গ্ৰন্থখনৰ লিখক কোন ?

(i) Thomas Hobbes

থমাচ হবচ্

(ii) J. J. Rousseau

জে. জে. ৰুছে

(iii) Palmer and Perkins

পালমাৰ আৰু পাৰকিনচ

(iv) Morgenthau

মৰগেনথিউ

(j) 'The Jammu and Kashmir' is an international problem.

???

(i) The statement is true.

বিবৃতিটো শুদ্ধ।

(ii) The statement is false.

বিবৃতিটো মিছা।

(iii) The problem never came to the notice of the UNO.

সমস্যাটো কেতিয়াও ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ দৃষ্টিগোচৰ খোৱা নাই।

(iv) The problem belongs to India only.

সমস্যাটো কেৱল ভাৰতৰ সমস্যা।

2. Answer the following : **(any five)** 2×5=10

যিকোনো পাঁচটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Point out *two* features of International Relations.

আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় সম্পৰ্কৰ দুটা বৈশিষ্ট্য বাছি উলিওৱা।

(b) Name *two* thinkers associated with Liberal Idealism.

উদাৰনৈতিক আদৰ্শবাদৰ লগত জড়িত দুজন চিন্তাবিদৰ নাম লিখা।

(c) What is World System?

বিশ্ব ব্যৱস্থা কি?

(d) What does 'Anarchy' refer to in international relations?

আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় সম্পৰ্কৰ 'নৈৰাজ্য' বা 'অৰাজকতাই কি বুজায়?

(e) Mention *two* roles of National Interest in International Politics.

আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ৰাজনীতিত জাতীয় স্বার্থৰ দুটা ভূমিকা উল্লেখ কৰা।

(f) Who comprised 'Allied Powers' in World War II?

দ্বিতীয় বিশ্বযুদ্ধত কোন কোন দেশে 'মিত্ৰশক্তি' গঠন কৰিছিল?

(g) Mention *two* states of the Communist Bloc.

কমিউনিষ্ট গোষ্ঠীৰ দুখন দেশৰ নাম লিখা।

3. Write short notes on : (*any six*) 5×6=30

চমু টোকা লিখা : (যিকোনো ছয়টা)

(a) Growth of International State System
আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ব্যৱস্থাৰ বৃদ্ধি

(b) Dependency Theory
নিৰ্ভৰশীলতা তত্ত্ব

(c) Neo-liberalism
নব্য উদাৰতাবাদ

(d) Balance of power
ক্ষমতাৰ ভারসাম্যতা

(e) Core aspects of National Security
ৰাষ্ট্ৰীয় নিৰাপত্তাৰ মুখ্য দিশসমূহ

(f) Difference between Traditional Security and Human Security
পৰম্পৰাগত নিৰাপত্তা আৰু মানৱীয় নিৰাপত্তাৰ পাৰ্থক্য

(g) Key features of the Great Power System
'মহান শক্তি ব্যৱস্থা'ৰ প্রধান বৈশিষ্ট্যসমূহ

(h) Causes of the World War I
প্রথম বিশ্বযুদ্ধৰ কাৰণসমূহ

(i) Importance to study International Relations
আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় সম্পৰ্ক অধ্যয়নৰ প্ৰয়োজনীয়তা

4. Answer the following questions : **(any two)**
10×2=20

তলৰ যিকোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ কৰা :

- (a) Discuss the meaning, nature and scope of International Relations. 2+3+5=10

আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় সম্পৰ্কৰ অৰ্থ, প্ৰকৃতি আৰু পৰিসৰ আলোচনা কৰা।

- (b) Critically analyse The Realist Theory (Morgenthau) to the study of international relations.

আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় সম্পৰ্কৰ অধ্যয়নত মৰগেনথৰ বাস্তৱবাদী তত্ত্বটোৰ সমালোচনাত্মক বিশ্লেষণ আগবঢ়োৱা।

- (c) Define Power. What are the elements of Power? Discuss different types of Power. 2+4+4=10

শক্তিৰ সংজ্ঞা দিয়া। শক্তিৰ উপাদানসমূহ কি কি? শক্তিৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহ আলোচনা কৰা।

- (d) Elaborate the causes and consequences of World War II. 5+5=10

দ্বিতীয় বিশ্বযুদ্ধৰ কাৰণ আৰু ফলাফলসমূহ বহলাই আলোচনা কৰা।